

Viite: PSAVI/14536/2022 Lausuntopyyntö Raahen terästehtaan ympäristöluvan nro 13/2020 lupamääräyksen 23b mukainen selvitys

Lausunto SSAB Europe Oy

Hakemuksen tiedot

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään 62/2021 muuttanut SSAB Europe Oy:n Raahen terästehtaan ympäristöluvan nro 34/2016/1 päätöksellä 13/2020 lisättyä lupamääräystä 23b. Muutetussa lupamääräyksessä veloitetaan toimijaa toimittamaan 31.12.2022 mennessä aluehallintovirastoon selvitys tarkkailujakson tuloksista, koskien PAH-päästöjä. SSAB Europe Oy on toimittanut 1.12.2022 aluehallintovirastolle selvityksensä bentso(a)pyreenipäästöjen mittaustuloksista, sekä selvitykseen liittyvät tulokset Ilmatieteenlaitoksen vuonna 2021 toteuttamista B(a)P Aittalahden ilmanlaatumittauksista sekä lähdeanalyysistä.

Selvityksen perusteella toiminnanharjoittaja katsoo, että toteutettu mittauskampanja on ollut riittävä ja uuden mittausaseman perustamiselle ei ole tarvetta. Toiminnanharjoittajan mukaan Lapaluodon mittausaseman jatkuvatoimiset mittaukset ovat riittävät määrittämään alueen B(a)P-pitoisuuksia.

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen pitää hyvänä teetettyä mittauskampanjaa ja B(a)P-lähdeanalyysia. Tulokset tuovat arvokasta lisätietoa alueen PAH-yhdisteiden alkuperästä ja määrästä.

Rikkidioksidia mitattiin 2021 kummallakin asemalla jatkuvatoimisesti ja sen vuosikeskiarvot ovatkin hyvin lähellä toisiaan Aittalahdessa ja Lapaluodossa. Raahessa rikkidioksidin suurin lähde on SSAB:n tehdas, joten kummallakin asemalla on saatu mitattua keskenään vertailukelpoisesti tehtaan vaikutuksia ilmanlaatuun.

Hengitettäviä hiukkasia (PM₁₀) mitattiin myös kummallakin asemalla jatkuvatoimisesti, mutta PM₁₀:n tuloksissa näkyy enemmän lähialueen olosuhteet kuin rikkidioksidin tuloksissa. Tässä tapauksessa Aittalahden mittausaseman lähialueen rakennustyöt vaikuttivat Aittalahden mittaustuloksiin, mutta ne eivät näkyneet Lapaluodon asemalla, ja Aittalahdella PM₁₀ tulokset olivatkin selkeästi korkeammat kuin Lapaluodossa.

Bentso(a)pyreenin vuosikeskiarvot ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana Lapaluodossa vaihdelleet välillä 0,6-1,7 ng/m³. Tuloksiin näyttäisi vaikuttavan vahvasti sääolosuhteet. Vuosina, jolloin tavoitearvo on Lapaluodossa alitettu, on ollut keskimääräistä lämpimämpiä talvia. Vuoden 2022 bentso(a)pyreenin vuosikeskiarvo Lapaluodossa on 1,24 ng/m³ ja tavoitearvo ylitettiin.

Raahen ympäristönsuojeluviranomaisen mielestä Aittalahden ja Lapaluodon mittaustulokset eivät ole täysin vertailukelpoiset bentso(a)pyreenin osalta, koska kaikki mittauspäivät eivät ole sattuneet samaan ajankohtaan. Lapaluodossa näytteitä kerättiin joka toinen päivä ja Aittalahdella joka kolmas päivä. Aikaisempien vuosien mittaustulokset ovat osoittaneet, että yksittäisten mittauspäivien välillä voi olla suurtakin vaihtelua.

Yksittäisten näytteiden suurien PAH-pitoisuuksien vaihtelujen vuoksi, Raahessa on päätetty siirtyä vuoden 2023 alusta PAH-näytteiden osalta kokoomanäytteiden analysointiin. Tällöin PAH-mittausten ajallinen kattavuus nousee noin 33 %:sta 70-80 %:iin. Muutoksen seurauksena ei voida enää vertailla yksittäisten päivien tuloksia esimerkiksi tuuleen suuntaan.

Lapaluodon nykyisten ilmanlaadun mittauksen perusteella ei ole voitu aiemmin eikä voida myöskään jatkossa erotella bentso(a)pyreenin päästölähteitä toisistaan. Raahen ympäristönsuojeluviranomainen kuitenkin toteaa, että tehdyn lähdeanalyysin perusteella Lapaluodon PAH-päästöt näyttäisivät koostuvan SSAB:n tehtaan koksaamon ja omakotitalojen puun pienpolton yhteisvaikutuksesta. Nykyinen mittauspaikka Lapaluodossa kuvaakin hyvin tehtaan ja asutuksen PAH-päästöjen yhteisvaikutusta ja nimenomaan kertoo ilmanlaadusta Lapaluodon asuinalueella.

Raahen ympäristönsuojeluviranomaisen mielestä ei ole tarvetta pyrkiä mittaamaan pelkästään SSAB:n tehtaan PAH-päästöjä uudella mittausasemalla. Ennemmin pitäisi selvittää onko mahdollista laajentaa Lapaluodon mittauksia siten, että päästölähteitä saataisiin eroteltua toisistaan.